Національний банк України

Результати оцінки стійкості банків у 2019 році

листопад 2019 року

Головне про оцінку стійкості банків

- НБУ завершив оцінку стійкості банківського сектору у 2019 році.
- Оцінка стійкості мала такі складові:
  1. Оцінка якості активів та прийнятності забезпечення. Оцінка проводилася зовнішніми аудиторами для усіх банків.
  2. Стрес-тестування (СТ), оцінка достатності та потреби в капіталі.
- Для стрес-тестування використовувалося 2 макроекономічні сценарії – базовий та несприятливий. Роль базового сценарію – створити базу порівняння для несприятливого сценарію.
- Об'єктами стрес-тестування є 29 банків, на які сукупно припадає понад 90% активів банківського сектору. Для стрес-тестування обиралися банки, найбільші за середнім зваженим значенням трьох показників: зважені на ризик активи, кредити та депозити фізичних осіб.
- НБУ проводив стрес-тестування кредитного та ринкового ризиків (процентного та валютного).
- Результати оцінки стійкості у розрізі банків будуть оприлюднені наприкінці року.

Розподіл банків за підходами до оцінки стійкості

* Банк «Розрахунковий центр»

Результати для банків, які проходили лише оцінку якості активів

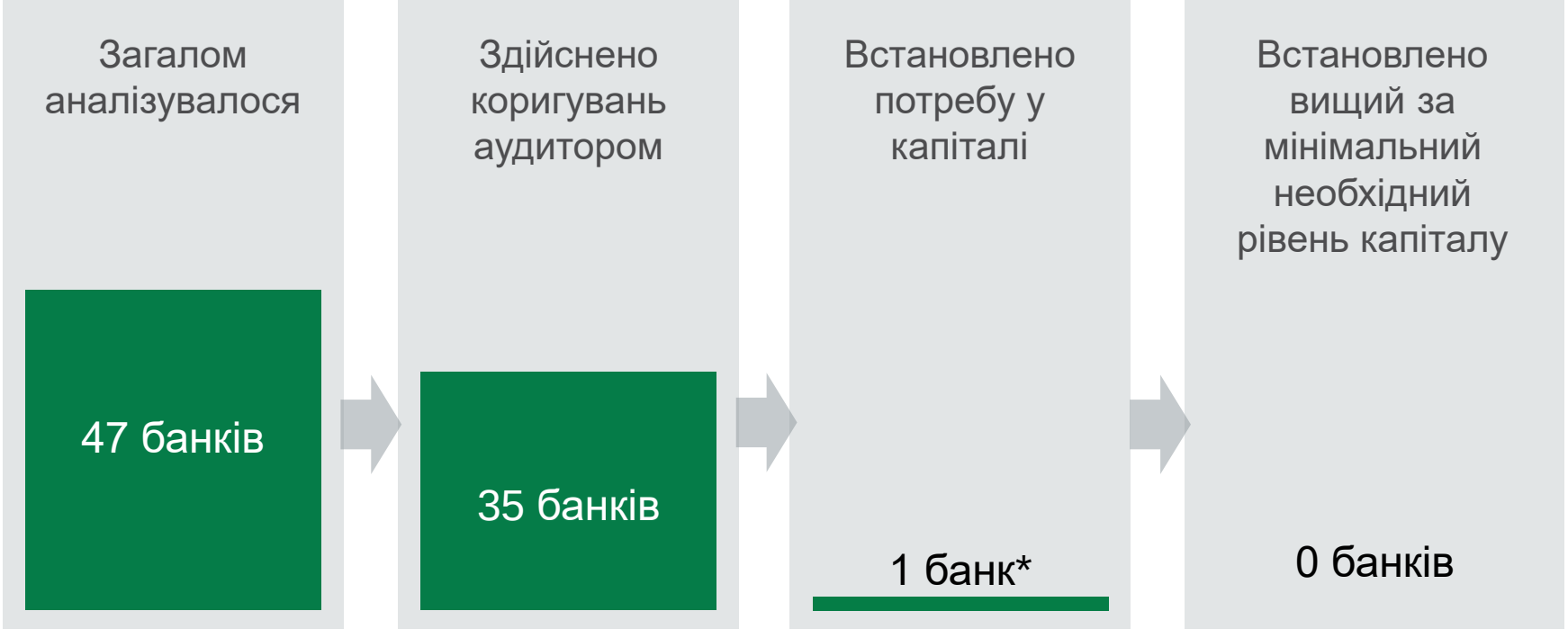

* Виявлено потребу в капіталі на дату проведення оцінки стійкості, однак потреба відсутня з врахуванням подій після звітної дати

- Загалом аудиторами здійснено коригування кредитного ризику на 587.5 млн грн та зменшення вартості майна, взятого на баланс банку, на 53.3 млн грн.
- Встановлено порушення нормативу достатності капіталу за результатами AQR лише для одного банку. Цей банк на сьогодні виконує вимоги до достатності капіталу.

Результати для банків, які стрес-тестувалися

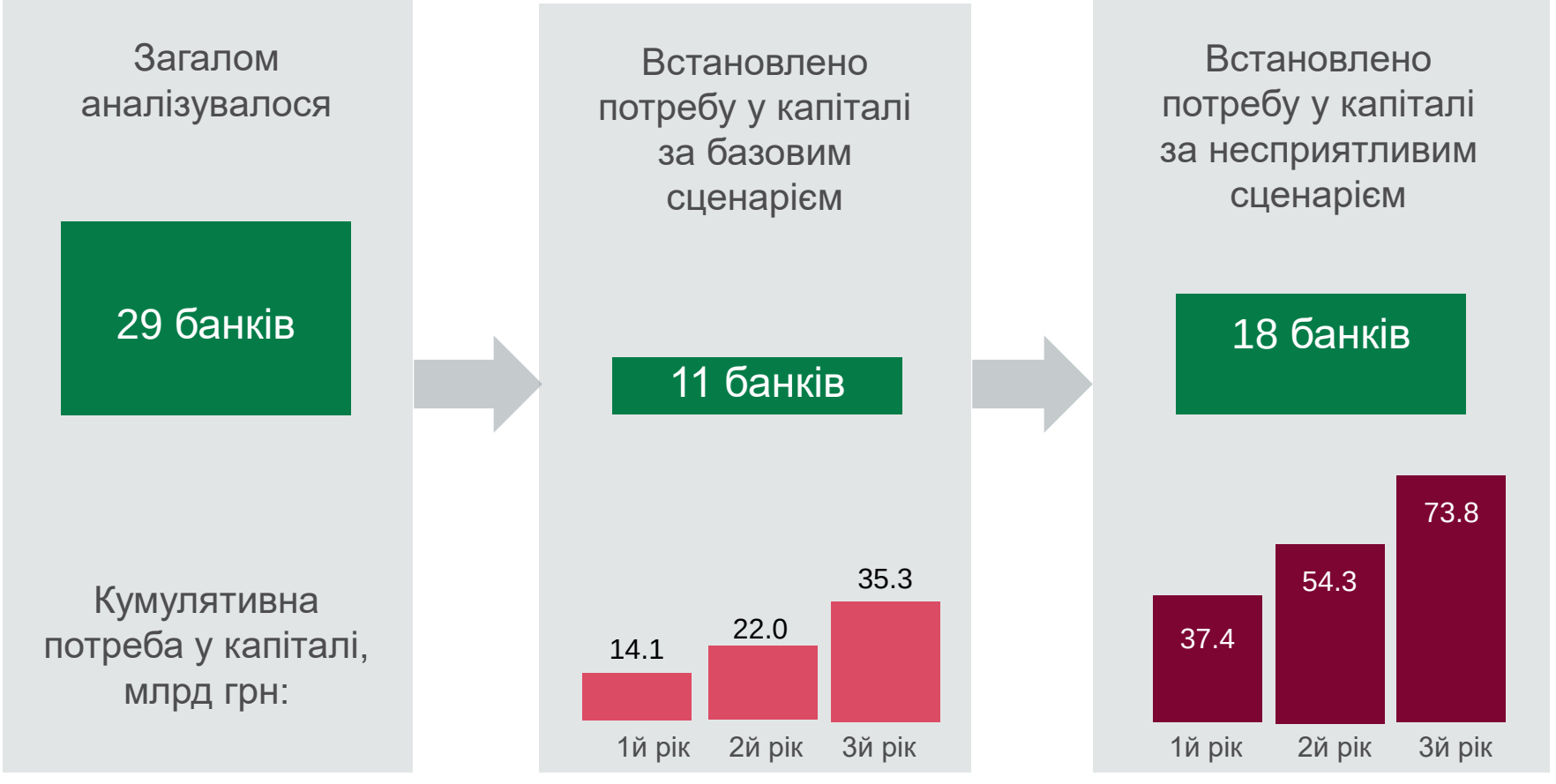

- За результатами стрес-тестування встановлено потребу у капіталі для 11-ти банків за обома сценаріями і для 7-ми банків лише за несприятливим сценарієм.
- Сума кумулятивної потреби у капіталі за базовим сценарієм становить 35.3 млрд грн та зростає до 73.8 млрд грн у несприятливому сценарії.

Результати стрес-тестування банків у 2019 році

Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу банків за результатами стрес-тесту

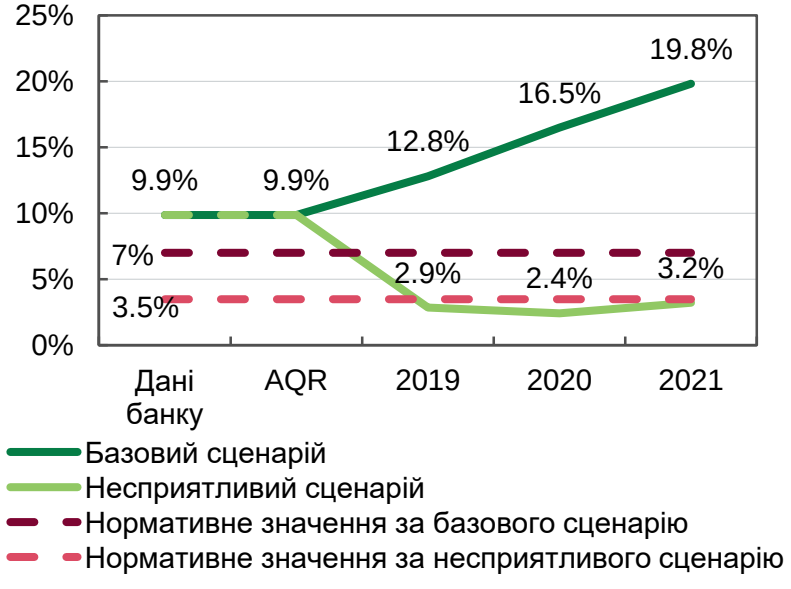

Середньозважені оцінки нормативу достатності регулятивного капіталу банків за результатами стрес-тесту

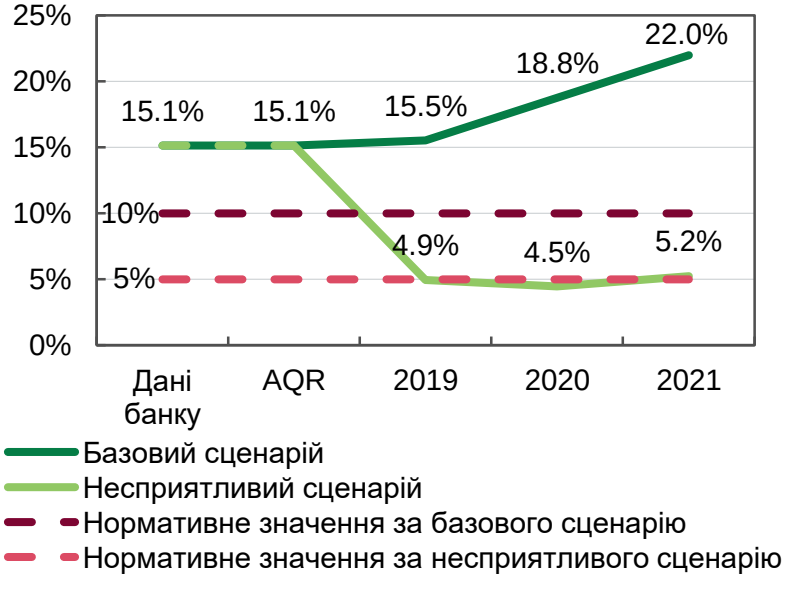

Джерело: НБУ

- За базовим сценарієм розвитку економіки капітал банків зростає за рахунок прибутку.
- За несприятливим сценарієм достатність основного капіталу знижується на 7.5 в. п., а регулятивного – на 10.6 в. п.

Результати стрес-тестування 2019 року у розрізі банків

Розподіл нормативів достатності капіталу за базовим сценарієм у 1-й рік стрес-тесту

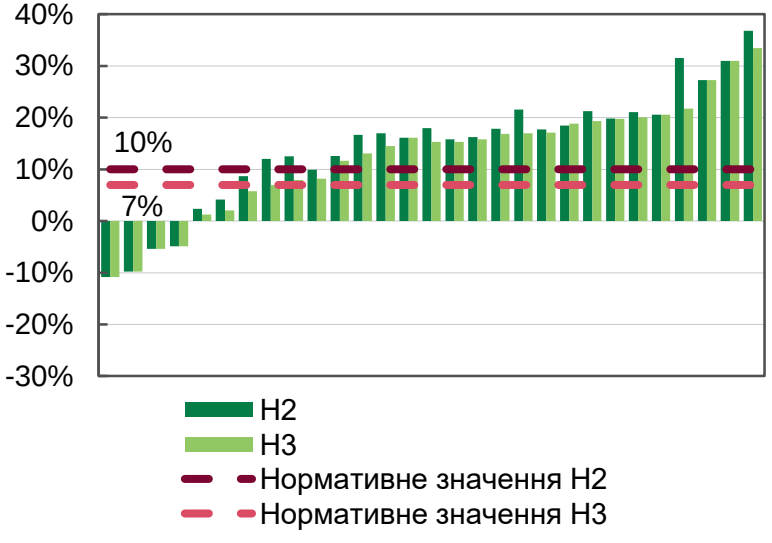

Розподіл нормативів достатності капіталу за несприятливим сценарієм у 1-й рік стрес-тесту

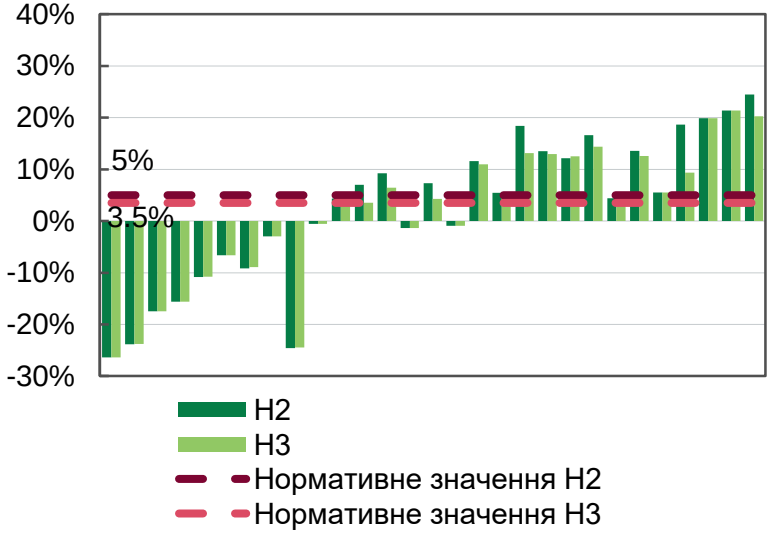

Примітка: банки на обох графіках відображені в однаковому порядку

Джерело: НБУ

- З 29 банків, які проходили стрес-тестування, 18 банків за оцінками не зможуть пройти без значних втрат через кризу у разі її настання.
- Від цих фінустанов вимагається реструктурувати баланси або збільшити капітал, щоб знизити вразливість до ризиків і створити запас міцності за допомогою буфера капіталу.

Порівняння результатів стрес-тестування за 2018 та 2019 роки

Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу банків за результатами стрес-тесту у 2019 році

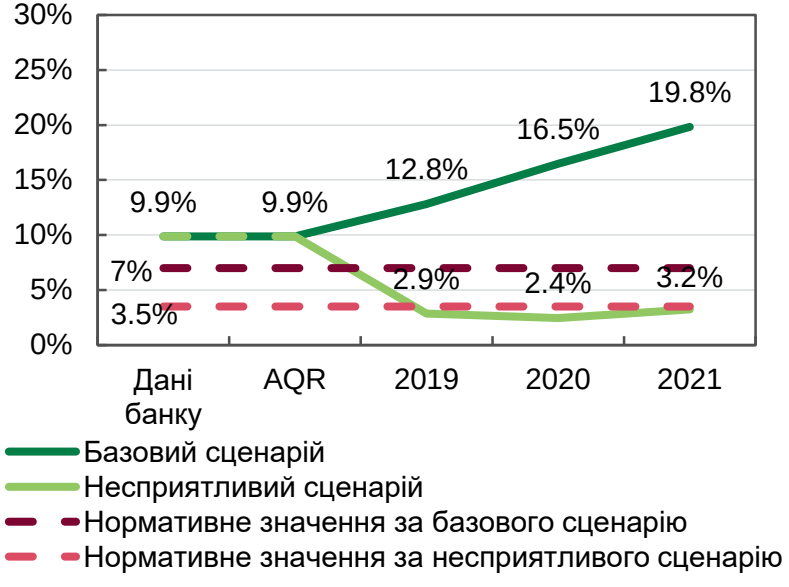

Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу банків за результатами стрес-тесту у 2018 році

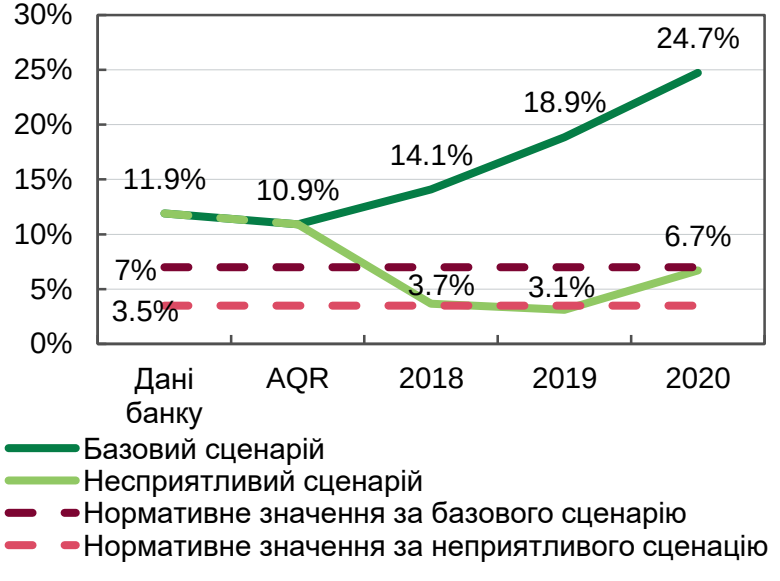

Джерело: НБУ

- У несприятливому сценарії достатність основного капіталу банків зменшується на 7.5 в.п. у порівнянні з 8.8 в.п за результатами стрес-тестування 2018 року.
- Найбільший негативний ефект кризових явищ спостерігається у другий рік стрес-тесту.

Довідково: підходи до визначення необхідного рівня капіталу

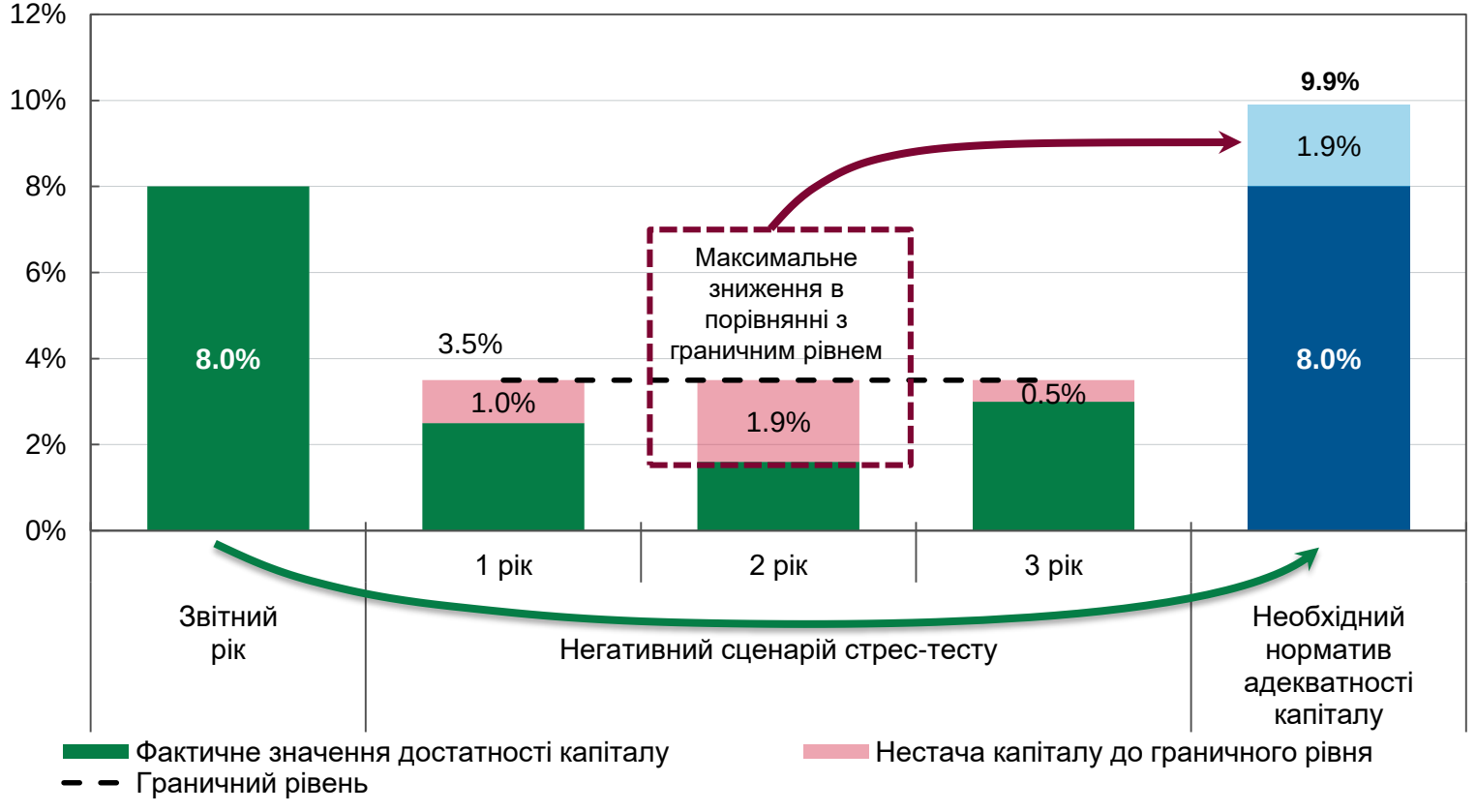

- Потреба в капіталі виникає у банку в разі, якщо розраховане значення нормативу достатності капіталу нижче за встановлені вимоги.
- Необхідний рівень нормативу достатності капіталу розраховується таким чином, щоб забезпечити збереження капіталу банку на мінімально допустимому рівні навіть під час кризи.

Стрес-тестування великих позичальників банків:

ключові висновки

Три старі хвороби – концентрація, доларизація, NPLs

Розподіл банків за результатами стрес-тесту великих боржників, кількість банків*

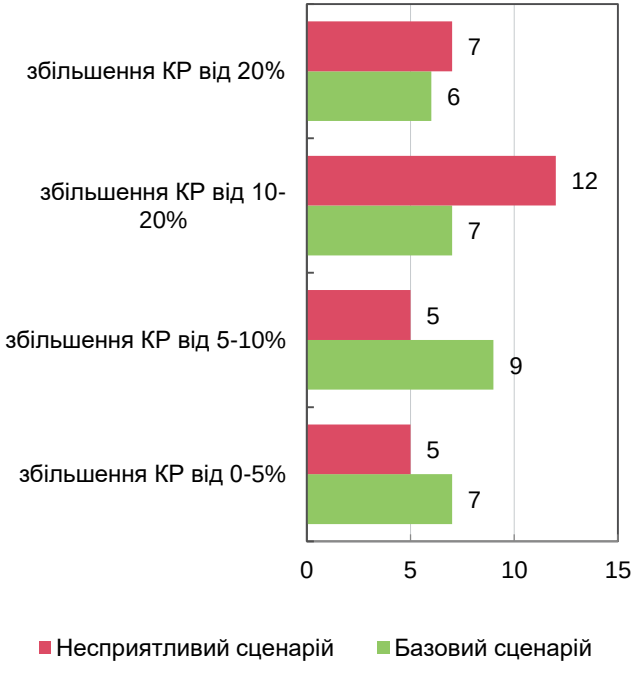

Порівняння з результатами минулорічного стрес-тесту великих боржників**

Показники банків в залежності від результату стрес-тесту за негативним сценарієм

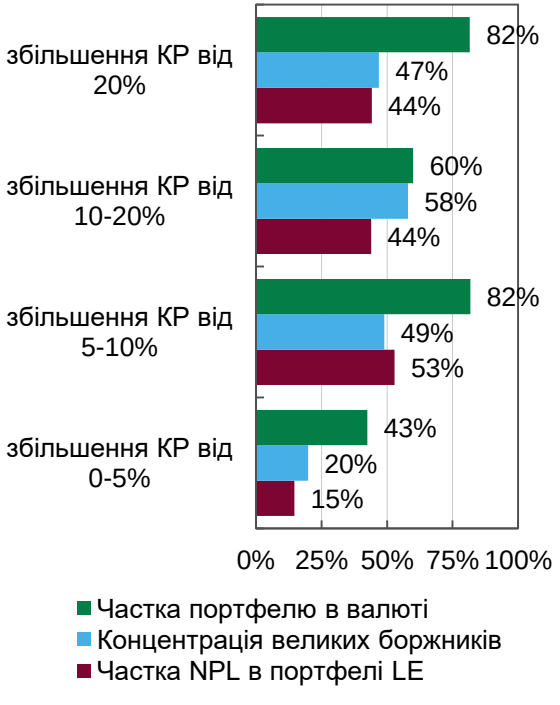

* збільшення частки кредитного ризику (КР).
** за несприятливим сценарієм.

Якість LE портфелю прийнятна, але неоднорідна за системою

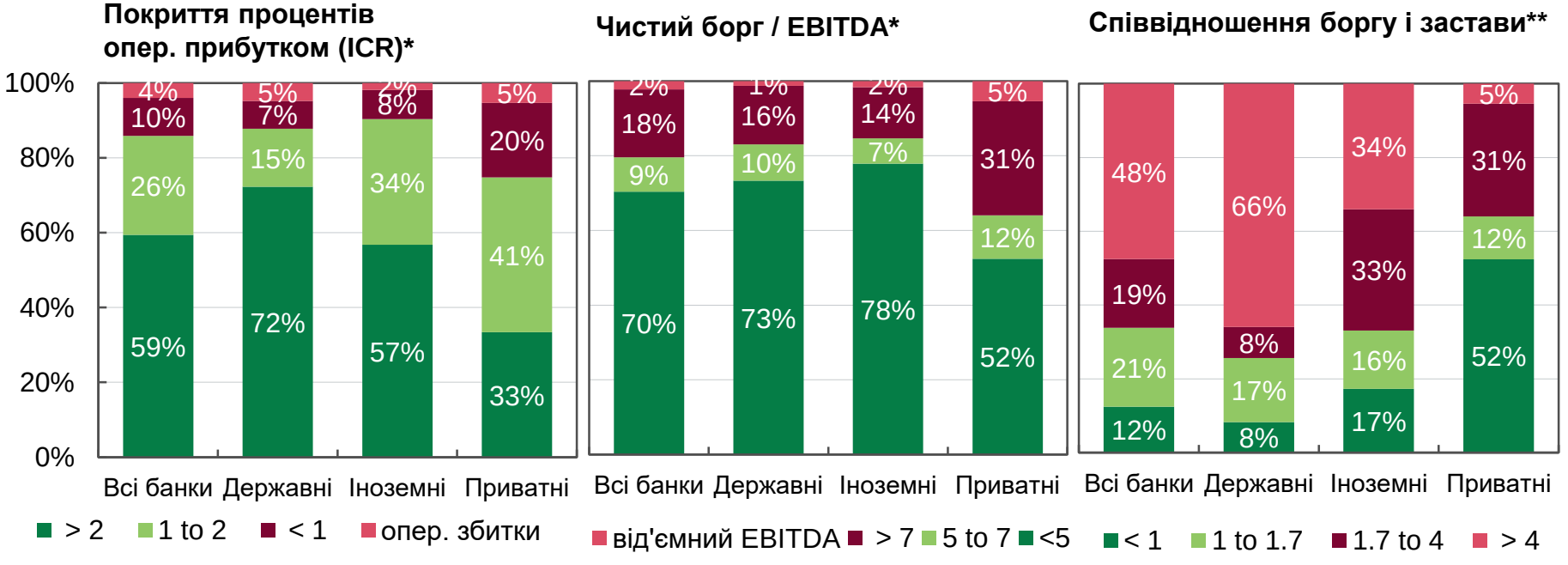

- * показники пораховані за працюючими кредитами
- ** з врахуванням коефіцієнтів ліквідності застави

- В цілому фінансовий стан великих боржників з працюючими кредитами на прийнятному рівні. Проблеми ідентифіковані тільки в окремих банках.
- Окремі вітчизняні приватні банки все ще не вирішили проблеми в ризик-менеджменті: зволікають з визнанням кредитного ризику старих кредитів; покладаються на управлінську звітність та достатність застав, приймаючи нові кредитні рішення.

Найбільші позичальники нормалізували боргове навантаження

Боргове навантаження за 2018 рік та CAGR EBITDA 2015-2018 в розрізі галузей

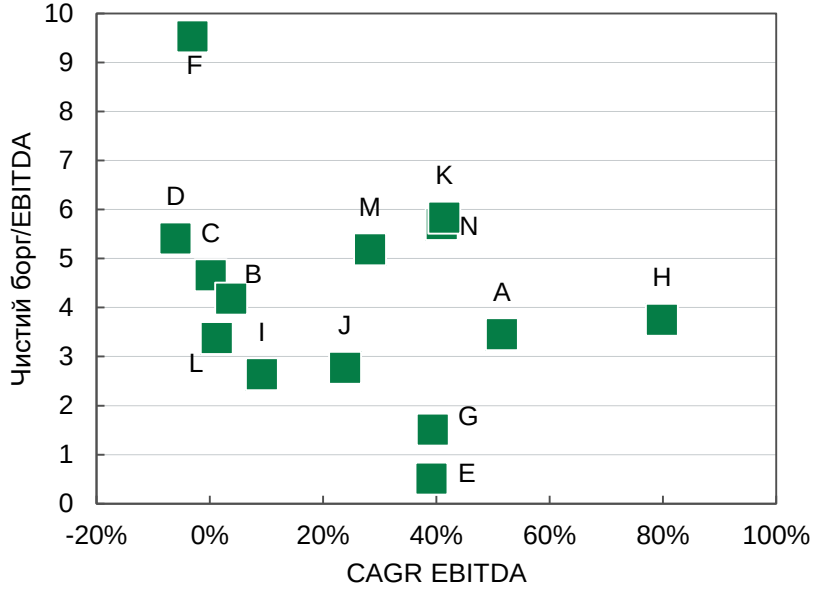

Розподіл кредитів найбільших позичальників за борговим навантаженням

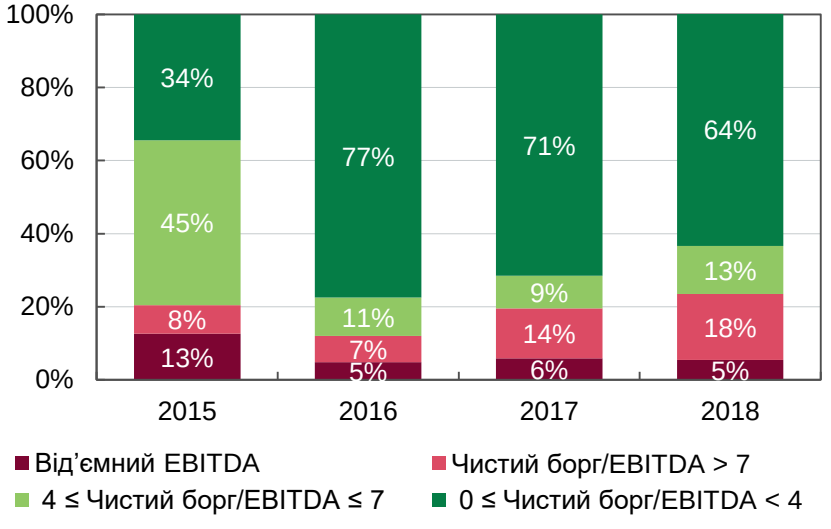

CAGR (Compound Annual Growth Rate) – середньорічний темп приросту

Джерело: дані банків, розрахунки НБУ.

Галузі: A – с/г, B – вирощування зернових, C – харчпром, D – олійно-жирове вироб., E – добувна пром., F – машинобудування, G – електроенерг, H – металургія, I – транспорт, J – вироб-во буд. матеріалів, K – відновлювана енерг., L – опт. торгівля паливом, M – торгівля, N – хім. пром.

Боргове навантаження найбільших позичальників з працюючими кредитами знаходиться переважно у прийнятних межах. Виключення – хімічна пром., машинобудування, відновлювана енергетика та виробництво олійно-жирових.